WIKIPEDIA

Erzyan dili

Vikipediya, azad ensiklopediya

Erzyan dili (*э́рзянь кель*) — fin-uqor dil ailəsi fin-voljsk dil qrupuna daxil olan mordov dillərindən biri, erzyanların dili. Mokşan, rus dili ilə yanaşı Mordoviyanın üç dövlət dilindən biri.

Erzyan dili	
Orijinal adı	*эрзянь кель*
Ölkələr	Rusiya
Regionlar	Mordoviya, Tatarıstan, Çuvaşıstan, Başqırdıstan, Penza vilayəti, Nijeqorod vilayəti, Ulyanovsk vilayəti, Orenburq vilayəti, Saratov vilayəti.
Rəsmi status	Mordoviya
Tənzimləyən təşkilat	96 860 nəf, o cümlədən Rusiyada 57 000 nəfər. [1] (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=myv) (2010-cu il siyahıya alınmaya qədər)
Danışanların ümumi sayı	96.860 nəf. (2010)[1] 36.700 nəf. (2010)[1]
Təsnifatı	
Kateqoriya	Avrasiya dilləri
Ural dilləri	
	Fin-Perm dilləri
	Fin-Volqa dilləri
Yazı	kiril əlifbası
Dil kodları	
QOST 7.75–97	erz 835
ISO 639-1	—
ISO 639-2	myv (https://iso639-3.sil.org/code/myv)
ISO 639-3	erz (https://iso639-3.s

Mündəricat

Sayı

Siyahıyaalma zamanı Mordoviya sakinləri ana dili kimi mordov dilini göstərərək onu mokşan və erzyan dillərinə bölmürlər. Ona görə də təxmini olaraq erzyanların sayının 517 575 nəfər, o cümlədən Rusiyada 440 000 nəfər olduğunu güman edirlər.[2]

Rusiya Statistika Komitəsinin məlumatına görə [3] özünü mordva kimi 843,35 min nəfər adlandırırlar (o cümlədən mokşa — 49,6 min nəfər, erzyan — 84,4 min nəfər). Erzyan dili yox olma həddində olan dillərin siyahısında [4] və ya yox olma həddinə yaxın siyahılarda qeyd edilir[5].

Bu dildə danışanların yayıldığı ərazi

Təxminən 28 % erzyanlar Mordoviya Respublikası ərazisində, digəriləri isə keçmiş SSRİ ərazisində yaşayırlar.

İki dillilik

Erzyan dilini bilənlərin böyük mütləqiyyəti iki dillidirlər. İki dillilərin ümumi sayı 696 369 nəfərdir. Onlardan — 306 109 nəfəri kişi, 389 982 nəfəri isə qadındır. Erzyan dildə

danışanların 69 % erzyan dilini öz ana dili, 30,8 % isə rus dilini ana dili hesab edir.

	il.org/code/erz)
Dilin strukturlarının dünya atlası	moe (http://wals.info/languoid/lect/wals_code_moe)
Atlas of the World's Languages in Danger	350 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-350.html)
Ethnologue	myv (https://www.ethnologue.com/language/myv)
Linguasphere	41-AAD-aa (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=41-AAD-aa)
ELCat	3207 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/3207)
IETF	myv
Glottolog	erzy1239 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/erzy1239)

Vikianbarda əlaqəli mediafayllar

Funsional statusu

Erzyan dili Mordoviya Respublikasının rəsmi dilidir.

- Mediada istifadəsi:
  - radio yayım: Sarans şəhərindəki radiostansiya Mordoviyanın Milli stansiyasıdır. Efirdə yayımlanan verilişlərin 14,3 % əmoşkan və erzyan dillərində yayımlanır.
  - telekanallar: Rusiyanın iki kanalı gündə iki saat, həftədə dörd gün olmaqla efir vaxtının 7 %-ni erzyan dilində yayımlayır;
  - qəzetlər: «*Erzyan pravda*» Mordoviya Respublikası və Moldova Respublikasının Dövlət Məclisinin rəsmi mətbu orqanıdır; «*Erzyan Mastor*» — Erzyan dilinin Xilası Fondu tərəfindən təsis edilib; Ulyanovsk vilayətində aylıq qəzet olan «*Yalqat*» («Dostlar») buraxılır, erzyan dilində olan materiallar dərc olunan qəzetin təsisçisi Ulyanovsk vilayətinin hökumətidir;
  - jurnal: «*Syatko*» («Qığılcım») — Mordoviya Respublikası hökuməti tərəfindən nəşr olunan ədəbi və siyasi jurnal; həmcinin Saranskda uşaqlar və gənclər üçün aylıq illüstrasiyalı «*Çilisema*» («Qürub») jurnalı dərc etdilir.
- Dilin Regional Hökumətlərdə istifadəsi:
  - yalnız qanunların mətnlərində, özüdə məhdud şəkildə.

НАЦИОНАЛЬНАЙ ПОЛИТИКАНЬ КОРЯС
МОРДОВИЯ РЕСПУБЛИКАНЬ
ГОСУДАРСТВЕННАЙ КОМИТЕТЕСЬ

НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКАНЬ КОРЯС
МОРДОВИЯ РЕСПУБЛИКАНЬ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ КОМИТЕТЭСЬ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ РЕСПУБЛИКИ МОРДОВИЯ
ПО НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКЕ

430002 г. Саранск, ул. Советская, 35, тел. (834-2) 23-29-26, 24-07-53, 24-07-95, факс 24-58-44, e-mail: [illegible]

Mordoviya Respublikası Milli Siyasət Komitəsi sənədinin rəsmi forması

Mənbə

- Языки народов России в интернете: http://www.belti.ru/peoples/erzja.html
- Финно-угорская библиотека. Тексты на эрзянском языке (http://library.finugor.ru/)
- Культурно-образовательный портал: http://www.erzan.ru/erzjanskij-jazyk

- Персональная страница американского лингвиста Джека Рютера (Jack Rueter), посвященная изучению эрзянского языка http://www.ling.helsinki.fi/~rueter/ (на русс., эрз., англ., и фин. языках)
- Видеокурс эрзянского языка. Преподаватель Богданова (Сусорева) Ольга Михайловна. На канале Ютуб Мордовского культурного центра г. Тольятти: https://www.youtube.com/channel/UCpFOaR9-YBZqD9vKu3wtjEA

İstinadlar

1. Ethnologue (https://www.ethnologue.com/language/myv) — 19 — Dallas, Texas: SIL International, 2016.
2. Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=myv)
3. Перепись-2002: Национальный состав населения (http://www.perepis2002.ru/ct/html/TOM_14_24.htm)
4. Google запустил проект по сохранению редких языков (http://rus.azattyq.org/content/google-endagered-languages-saving-project/24627597.html)
5. Endangered Languages (http://www.endangeredlanguages.com/lang/3207)